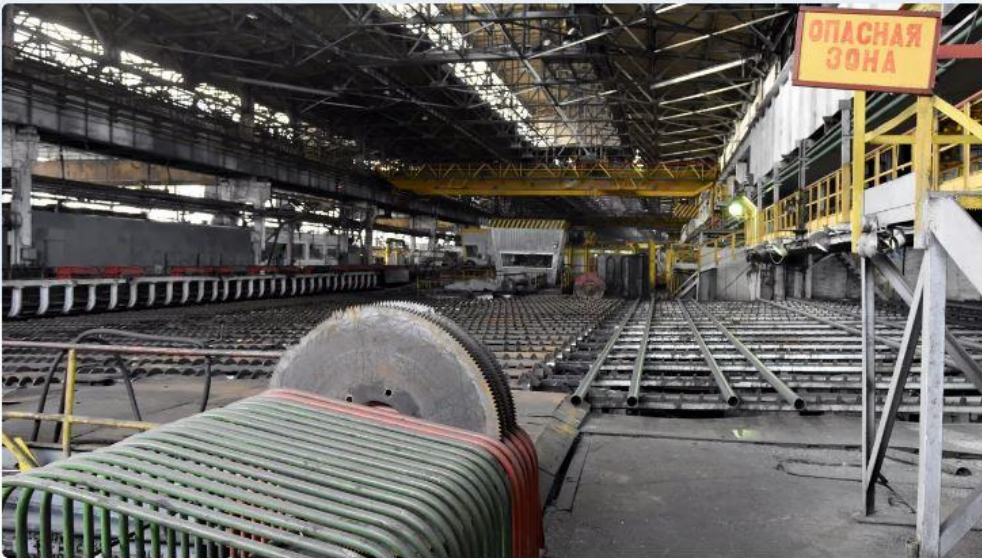

NIEUWS MARKTONTWIKKELING ALUMINIUM BAKSTEEN BOUWKOSTEN HOUT MATERIAAL
MATERIAALKOSTEN STAAL STIJGING BOUWKOSTEN

Eerste publicatie op 20 mei 2022 | Laatst gewijzigd op 20 mei 2022

Hoe lang blijft de oorlog de bouwkosten nog opdrijven?

Sinds de oorlog in Oekraïne begon, zijn veel bouwmaterialen steeds schaarser en duurder geworden. Wat zijn de laatste ontwikkelingen per grondstof? Cobouw zet het op een rij voor een aantal veel gebruikte materialen.

Een staalfabriek in Mariopool die stil is komen te liggen door de oorlog in Oekraïne. Foto: Shutterstock

Petra Platschorre &
Marije de Leeuw

Delen:

Interessante tags

ALUMINIUM

BAKSTEEN

BOUWKOSTEN

HOUT

MATERIAAL

MATERIAALKOSTEN

STAAL

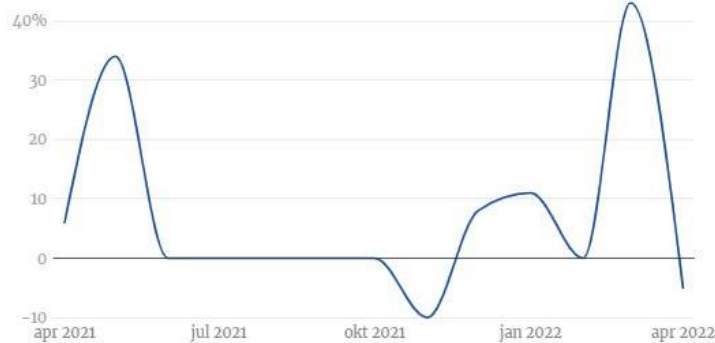
STIJGING BOUWKOSTEN

Staal

Op de staalmarkt lijkt de rust voor nu teruggekeerd. Na **een stijging van 43 procent** in maart, zijn de staalprijzen in april **gestabiliseerd**.

Prijsontwikkeling staal t.o.v. maand eerder

In %

© Cobouw | VMN Media • Bron: IGG Bouweconomie

De productie van staal is een energie-intensief proces, dus de prijs wordt deels bepaald door de prijs van gas. En natuurlijk door vraag en aanbod. Volgens de Metaalunie waren Rusland en Oekraïne gewoonlijk goed voor een kwart van de Europese staalimport. En voor ijzer- en staalproducten uit Rusland geldt een importverbod, terwijl in Oekraïne meerdere producenten het werk stil hebben gelegd. Maar de fabriek van ArcelorMittal, de grootste Europese staalproducent, draait inmiddels weer.

Beschikbaarheid

Ondanks die marktverstoringen, is het meeste staal gewoon verkrijgbaar, aldus branchevereniging Samenwerkende Nederlandse Staalbouw. Dit verschilt per product, net als de levertijd, maar schaarste is er niet.

Volgens groothandel Noviostaal zijn de levertijden weer veel korter dan ten tijde van de coronacrisis. Toen ging het om drie tot vier maanden, nu om zes tot negen weken. Hierbij speelt mee dat de behoefte aan staalproducten iets is afgenomen, voornamelijk door problemen in de auto-industrie.

Hout

Rusland is een van de belangrijkste houtleveranciers voor de Nederlandse markt. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) staat het land na Duitsland, België, Letland en Zweden op plek vijf.

In 2020 kwam 11 procent van het geschaafde naaldhout (circa 300.000 m³) volgens branchevereniging Centrum Hout uit de Russische federatie. Een groot deel daarvan vindt zijn weg naar de bouw en industrie, bijvoorbeeld als constructiemateriaal. Zestien procent van het triplex (plaatmateriaal) komt uit Rusland.

Door de financiële restricties wordt het steeds lastiger **hout uit Rusland te importeren**. Sinds 8 april is het onmogelijk hout met een duurzaamheidscertificaat in Rusland en Belarus te kopen, omdat er – uit solidariteit met Oekraïne – geen keurmerken meer worden afgegeven. De EU maakte onlangs bekend de volledige houtimport uit deze landen te gaan verbieden.

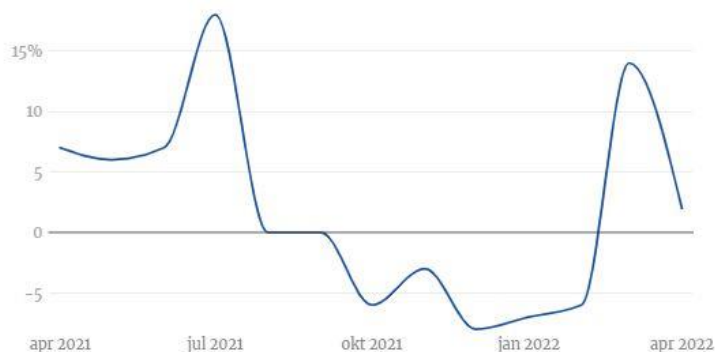
Hout is wel verkrijgbaar in onder meer Scandinavië, maar door de importbeperkingen uit Rusland worden de voorraden schaarser. En zagerijen kunnen **de toegenomen vraag niet aan**. Dit komt doordat het productieproces arbeidsintensief is, waarvoor personeel ontbreekt. Hout moet niet alleen worden gekapt, ook geschaafd, gedroogd en gesorteerd. Een nieuwe zagerij opzetten is niet zomaar gedaan.

Houtprijs

Bijgevolg stijgen de prijzen weer, zij het niet zo hard vorig jaar. Toen veroorzaakten corona en wereldwijde transportproblemen forse prijsstijgingen. Vooral de prijs van vurenhout is gestegen (17 procent in maart), blijkt uit cijfers van IGG.

Prijsontwikkeling hout t.o.v. maand eerder

In %

© Cobouw | VMN Media - Bron: IGG Bouweconomie

Gemiddeld steeg **de houtprijs** in maart met 14 procent ten opzichte van februari. In de april was de stijging 2 procent. De gemiddelde houtprijs is desondanks lager dan vorig jaar. Halverwege 2021 kostte hout circa 3 euro per meter, nu zo'n 2 euro.

Beton

De beton- en cementindustrie heeft relatief weinig last van de oorlog in Oekraïne. Dat komt doordat al het **beton** in Nederland wordt geproduceerd. De prijzen stijgen niettemin door de steeds hogere energieprijzen.

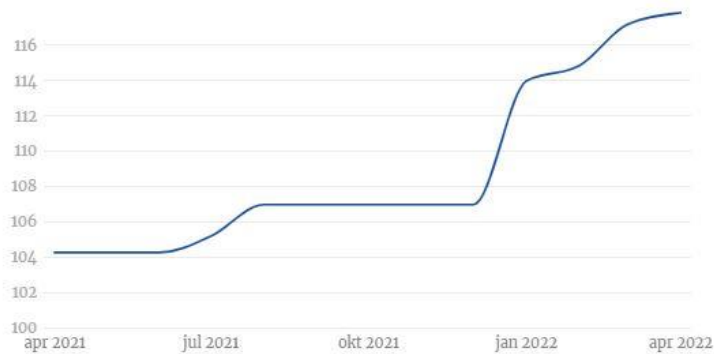
Cement – het belangrijkste bestandsdeel van beton – wordt wel geïmporteerd, maar vooral uit omliggende landen, zoals Duitsland en België. De invoerwaarde uit Rusland en Oekraïne is volgens cijfers van het CBS over 2021 voor cement 0 euro. Het importverbod dat de EU onlangs instelde voor cement heeft daarom nauwelijks gevolgen voor de Nederlandse markt.

Betonprijs

De prijzen van cement zijn volgens cijfers van bouwkostenbureau BDB in het eerste kwartaal van 2022 7,7 procent hoger dan in het laatste kwartaal van 2021. De mortelprijzen stegen met 3,6 procent en de grindprijzen met 2,9 procent.

Prijsontwikkeling cement

In indexcijfers (01-2021 = 100)

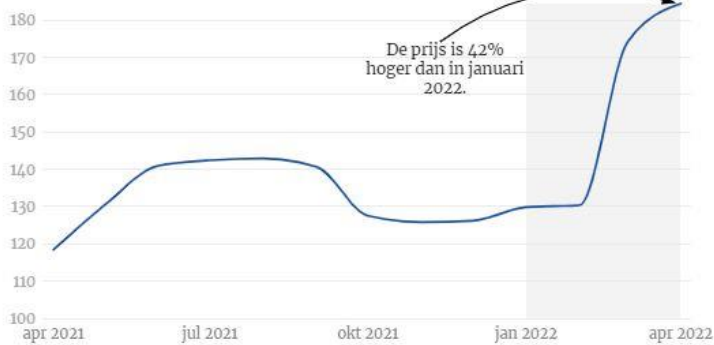

© Cobouw | VMN Media - Bron: BDB

De prijzen van wapeningsstaal stegen in maart met 31 procent. In april daalden de prijzen iets, maar de prijs voor wapening was **in april nog steeds 42 procent hoger** dan in januari 2022.

Prijs wapening

In indexcijfers (index = jan 2015)

© Cobouw | VMN Media - Bron: IGG Bouweconomie

Aluminium

Rusland en Oekraïne zijn belangrijke leveranciers van onder meer aluminium en nikkel. De importwaarde van aluminium uit Rusland was over 2021 85 miljoen euro. Aluminium wordt veel gebruikt in de bouw, bijvoorbeeld in zonnepanelen en als constructiemateriaal. Door de sancties tegen Rusland en **het stilleggen van fabrieken in Oekraïne**, is er onzekerheid in de markt over levertijden en de beschikbaarheid van aluminium en andere metalen, stelde Koninklijke Metaalunie onlangs.

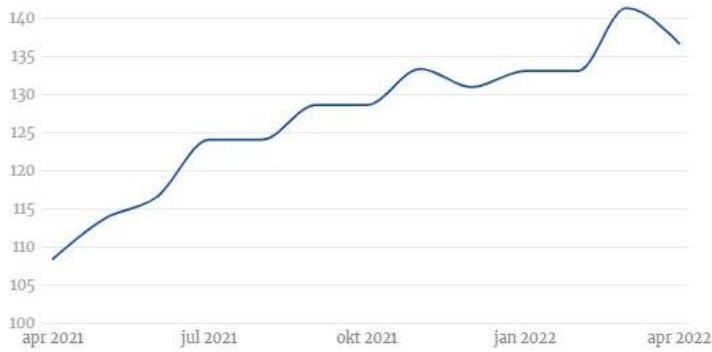
Aluminiumprijs

Al voor de oorlog in Oekraïne, stegen de aluminiumprijzen mee met de scherp stijgende energiekosten. Meerdere fabrieken in Europa, zoals het Spaanse Alcoa, stopten om die reden met de productie.

Begin februari steeg de aluminiumprijs op de Londense metaalmarkt naar 3236 dollar per ton, omgerekend 2835 euro. Het hoogste niveau sinds 2008. In maart – vlak na de inval – werd dat record verbroken. Aluminium kostte in die maand meer dan 4.000 dollar per ton.

Prijswontwikkeling aluminium

In indexcijfers (01-2021 = 100)

© Cobouw | VMN Media - Bron: BDB

Sinds december zijn de prijzen voor aluminium kozijnen met 4,3 procent gestegen, blijkt uit BDB-cijfers van april. In april zakte de prijs ietsje ten opzichte van maart.

Keramische producten

De productieketens in de keramische industrie zijn kort vergeleken met die van andere bouwmaterialen. **Rivierklei** wordt lokaal gewonnen en in de Nederlandse fabrieken verwerkt. Branchevereniging Koninklijke Nederlandse Bouwkeramiek (KNB) heeft nog geen signalen ontvangen over echte schaarste, maar wel worden levertijden langer vanwege grote vraag.

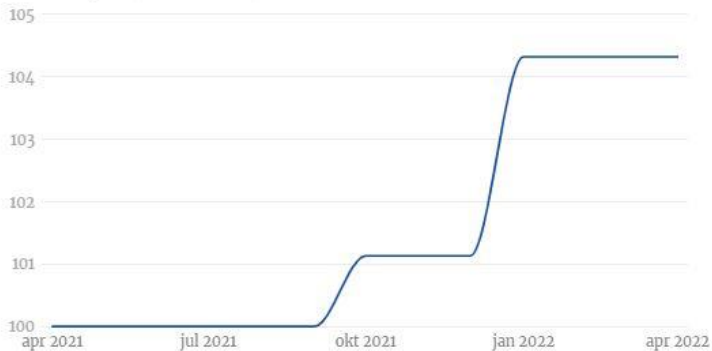
Er zijn bepaalde soorten tegels die wél steeds schaarser worden. De oorlog legde **de kleiwinning in Oekraïne stil**. Vanwege de gunstige eigenschappen is deze klei belangrijk voor Europese tegelproducenten.

De voorraad raakt op, waardoor deze producenten op zoek moeten naar andere kleisoorten. Vanwege verschillende eigenschappen is klei in een fabriek niet zomaar te vervangen met een andere soort. Hierdoor worden de tegels schaarser en stijgen de prijzen.

Ook hogere transport- en containerprijzen werken door in de verkoopprijs van de tegels. De prijs is volgens de laatste BDB-cijfers in april met 3,15 procent gestegen ten opzichte van december 2021.

Prijswontwikkeling tegels

In indexcijfers (01-2021 = 100)

© Cobouw | VMN Media - Bron: BDB

Maar de prijzen keramische producten stijgen vooral, omdat gas zo duur is geworden. Dat onderstreept het belang om sneller van het aardgas over te schakelen naar duurzame alternatieven, zo stelt KNB.

Gevolgen prijsstijgingen

De gevolgen van de oorlog in Oekraïne worden steeds zichtbaarder. Bouwbedrijven, installateurs en onderaannemers hebben te maken met lange levertijden en onvoorspelbare kosten. Steeds meer projecten lopen er vertraging door op of worden uitgesteld.

Aannemers moeten bijna bij elk project in overleg met opdrachtgevers om de prijzen te verrekenen. Vaak zitten deze bouwers bij vast aan een contract, waardoor ze de gestegen kosten niet zomaar op de opdrachtgever kunnen verhalen. Dit levert discussies op, vertraging én **de marges van aannemers slinken**. In **het meest recente Bouwmonitor-onderzoek** (april) zei 70 procent van aannemers de prijzen in offertes voor maximaal 30 dagen vast te houden.

Opdrachtgevers hebben op hun beurt te maken met budgetten die niet meer toereikend zijn. Daardoor dreigen aanbestedingen te mislukken. Aannemers nemen zo min mogelijk risico en schrijven óf tegen zeer hoge prijzen óf helemaal niet in.

In hetzelfde Bouwmonitor-onderzoek zei 20 procent van aannemers dat opdrachtgevers projecten hebben doorgeschoven vanwege de oorlog. In maart was dat nog 13 procent.

Bouwend Nederland vreest voor een **bulk aan uitgesteld werk**. Dat is op een later moment door het gebrek aan capaciteit niet zomaar weg te werken, waarschuwt de brancheorganisatie.

Blijven de prijzen stijgen?

De helft van de bouwsector denkt niet de prijsstijgingen tijdelijk zijn, bleek uit het **Bouwmonitor-onderzoek** van april. Het merendeel van de aannemers (55 procent) verwacht dat er minder projecten in de markt worden gezet. Ook denkt 61 procent dat de levertijden van materialen nog langer worden.

Toch lijken de grootste effecten van de oorlog inmiddels voorbij, merken bouwkostenadviseurs Mario van Veen van IGG en Ted Peek van BDB. Het hamsteren van materialen is voorbij en de druk op de prijzen afgenomen. Zij verwachten ook niet dat de prijzen opnieuw zo fors zullen stijgen als het afgelopen jaar. Op een gegeven moment komt de betaalbaarheid in het geding, is hun redenering.

De eerste signalen zijn er al: opdrachten die worden uitgesteld omdat ze niet meer te betalen zijn. Aannemers zitten echter nog met veel aangenomen opdrachten, waardoor de vraag naar bouwmaterialen voorlopig hoog blijft. Zodra het gros van dat werk is afgerond, is de kans groot dat de vraag gaat dalen. Bouwkostenspecialist Peek verwacht dat eind dit jaar of begin volgend jaar terug te zien in de materiaalprijzen.